

به نام آنکه فرصت داد ما را

شیوه‌نامه تطبیق واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته دانشگاه فرهنگیان

مقدمه

با عنایت به بازنگری برنامه‌های درسی تربیت معلم بر اساس «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و تصویب برنامه‌های بازنگری شده توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شیوه‌نامه تطبیق واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته دانشگاه فرهنگیان در دو بخش تنظیم شده است: بخش اول شامل مقررات برنامه‌ریزی دروس برای دانشجومعلمانی که متقاضی تطبیق نمی‌باشند و بخش دوم شامل الزامات قانونی تطبیق و مقررات برنامه‌ریزی دروس برای دانشجومعلمانی که متقاضی تطبیق می‌باشند.

بخش اول - مقررات مربوط به دانشجومعلمانی که متقاضی تطبیق نمی‌باشند

همه دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان که از طریق کنکور سراسری برای تحصیل در رشته‌های شانزده‌گانه کارشناسی پیوسته بر اساس برنامه‌های درسی مصوب قدیم (عموما برنامه‌های درسی دبیری) پذیرش شده‌اند، به استناد ماده ۲۳ اساسنامه دانشگاه ملزم به گذراندن دروس مقرر (۳۵ واحد معارف دینی و تعلیم و تربیت اسلامی و حداقل ۸ واحد کارورزی) هستند. این واحدهای درسی مطابق نامه شماره ۱/۱۲۳۵۸ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۰ معاون امور کمیسیون‌ها و تدوین سیاست شورای عالی انقلاب فرهنگی و ابلاغیه شماره ۹۳/۱۲۹۹۵/دش مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۲۶ ریاست محترم جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی به سقف واحدهای مصوب هر رشته (که از ۱۳۶ تا ۱۴۴ واحد است) اضافه می‌شود. لذا دانشجومعلمان رشته‌های پانزده‌گانه (بجز آموزش ابتدایی) که تحت پوشش «نظام دبیری» قرار دارند و متقاضی تطبیق واحدهای درسی خود با برنامه‌های جدید نمی‌باشند و دانشنامه آنها مطابق عنوان پذیرفته شده در آزمون سراسری صادر می‌شود، باید براساس برنامه‌های مصوب «قدیم» به شرح ذیل واحدهای درسی خود را انتخاب و گذرانده باشند:

۱- گذراندن ۱۹ واحد الزامی دروس «تعلیم و تربیت اسلامی»، (مطابق بخشنامه شماره ۵۰۰۰۰/۱۰۵۸۶/۳۰۰ د مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۱۸)

۲- گذراندن ۸ واحد الزامی دروس «کارورزی» (به شرح جدول کارورزی پیوست نامه شماره ۵۰۰۰۰/۵۵۵۴/۳۰۰ د مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۰۷). لازم به یادآوری است که امکان معادلسازی درس تمرین دبیری ۱ و ۲ از برنامه درسی قدیم با کارورزی ۱ و ۲ هر یک به ارزش دو واحد وجود دارد.

۳- گذراندن تمامی واحدهای درسی در برنامه مصوب قدیم.

با توجه به سه بند فوق، افزایش واحدهای درسی هریک از رشته‌ها مطابق جدول ۱ می‌باشد.

جدول ۱- افزایش واحدهای درسی رشته‌های دوره کارشناسی پیوسته دانشگاه فرهنگیان

ردیف	رشته	تعداد واحد	مجموع واحد
۱	ارتباط تصویری	۱۳۵ + ۱۹ + ۸	۱۶۲
۲	آموزش زبان و ادبیات فارسی	۱۳۵ + ۱۹ + ۸	۱۶۲
۳	تربیت دبیر زبان انگلیسی	۱۳۳ + ۱۹ + ۸	۱۶۰
۴	تربیت دبیر جغرافیا	۱۳۵ + ۱۹ + ۸	۱۶۲
۵	دبیری الهیات و معارف اسلامی*	۱۳۵ + ۱۹ + ۸	۱۶۲
۶	دبیری تاریخ*	۱۳۵ + ۱۹ + ۸	۱۶۲
۷	تربیت دبیر تربیت بدنی و علوم ورزشی	۱۳۲ + ۱۹ + ۸	۱۵۹
۸	دبیر ریاضی	۱۳۵ + ۱۹ + ۸	۱۶۲
۹	دبیری زبان و ادبیات عرب	۱۳۵ + ۱۹ + ۸	۱۶۲
۱۰	دبیری زیست شناسی	۱۳۶ + ۱۹ + ۸	۱۶۳
۱۱	دبیری شیمی	۱۳۲ + ۱۹ + ۸	۱۵۹
۱۲	دبیری علوم اجتماعی	۱۴۴ + ۱۹ + ۸	۱۷۱
۱۳	دبیری فیزیک	۱۳۱ + ۱۹ + ۸	۱۵۸
۱۴	راهنمایی و مشاوره	۱۳۵ + ۱۹ + ۸	۱۶۲
۱۵	علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی	۱۴۳ + ۱۹ + ۸	۱۷۰
۱۶	علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی	۱۴۲ + ۱۹ + ۸	۱۶۹

* در رشته‌های ستاره دار به مجموع واحد، ۱۶ واحد معارف اسلامی عمومی نیز اضافه می‌گردد.

تذکرات مهم:

✓ به استناد بخشنامه شماره ۵۰۰۰۰/۷۵۸۱/۳۰۰ د مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۰۶ معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، برای رشته «دبیری الهیات» برخی از دروس تعلیم و تربیت اسلامی که در جدول ۲ ذکر شده است (در مجموع ۶ واحد) با برخی از دروس برنامه مصوب دبیری الهیات به شرح جدول ذیل، معادلسازی می‌شود. لازم به ذکر است موارد مربوط به این بند برای افرادی است که متقاضی تطبیق با برنامه درسی جدید (آموزش الهیات) نمی‌باشند و ۱۹ واحد تعلیم و تربیت اسلامی به مجموع واحدهای برنامه درسی آنها اضافه شده است.

جدول ۲- معادلسازی دروس دانشجومعلم دوره کارشناسی پیوسته رشته دبیری الهیات

ردیف	عنوان دروس گذرانده شده	نوع درس	تعداد واحد	عنوان دروس تعلیم و تربیت اسلامی	تعداد واحد
۱	انسان در اسلام	عمومی	۲	سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (ع) (باتوجه به مراحل و ساحت‌های تربیت)	۲
۲	اخلاق اسلامی	عمومی	۲	تاریخ اندیشه‌ها و عمل تربیتی در اسلام و ایران	۲
۳	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	عمومی	۲	نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام	۲

✓ به استناد بخشنامه شماره ۵۰۰۰۰/۱۵۱۴۰/۳۰۰ د مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۴ معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، برای رشته راهنمایی و مشاوره گرایش فعالیت‌های پرورشی با توجه به اینکه درس «سیره تربیتی پیامبر (ص) و ائمه (ع)» به ارزش ۲ واحد در بخش دروس تخصصی برنامه درسی دوره کارشناسی رشته راهنمایی و مشاوره وجود دارد، امکان معادلسازی درس مذکور با درس «سیره تربیتی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) (باتوجه به مراحل و ساحت‌های تربیت)» در جدول دروس تعلیم و تربیت اسلامی میسر می‌باشد و نیاز به ارائه مجدد این درس برای رشته راهنمایی و مشاوره نیست. لازم به ذکر است موارد مربوط به این بند برای افرادی است که متقاضی تطبیق با برنامه درسی جدید (رشته راهنمایی و مشاوره بسته فعالیت‌های پرورشی) نمی‌باشند و ۱۹ واحد تعلیم و تربیت اسلامی به مجموع واحدهای برنامه درسی آنها اضافه شده است.

بخش دوم – مقررات مربوط به دانشجوی معلمان که متقاضی تطبیق می‌باشند

با عنایت به تصویب و ابلاغ برنامه‌های بازنگری شده توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، آن دسته از دانشجوی معلمان رشته‌های پانزده گانه (بجز آموزش ابتدایی) که تحت پوشش نظام دبیری قرار دارند و متقاضی تطبیق واحدهای درسی خود با برنامه‌های جدید و نظام آموزش می‌باشند برنامه‌ریزی براساس برنامه‌های مصوب «بازنگری شده» به شرح این شیوه‌نامه می‌باشد. این موضوع از دو جهت حائز ارزش و الزامی است: اول از حیث رعایت مفاد اساسنامه (مخصوصاً ماده ۲۳) و دوم از حیث کوتاه‌شدن زمان تحصیل و شروع به کار.

لازم به ذکر است در مواردی که دانشجوی معلمان متقاضی تطبیق باشند ابتدا باید نسبت به تکمیل «کاربرگ تقاضای تطبیق و نحوه صدور دانشنامه» (به شرح پیوست) و تحویل آن به پردیس / مرکز اقدام کنند. در کاربرگ مذکور دانشجوی معلمان می‌توانند صدور دانشنامه را با عنوان رشته بازنگری شده یا عنوان پذیرفته شده در آزمون سراسری انتخاب نمایند.

ماده ۱- تعاریف

- تطبیق (معادل‌سازی) واحدهای درسی: چنانچه واحدهای درسی گذرانده شده در برنامه درسی قدیم از لحاظ محتوایی دارای اشتراکاتی با واحدهای درسی از برنامه درسی بازنگری شده باشند، می‌توانند با رعایت وزن واحدی، معادل هم در نظر گرفته شوند.

ماده ۲- الزامات قانونی شیوه‌نامه تطبیق واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته دانشگاه

فرهنگیان

بنیاد قانونی این شیوه‌نامه بر سه مجوز است:

اول: مفاد نامه شماره ۲/۱۲۱۸۹۰ مورخ ۱۳۵/۰۶/۱۰ معاون آموزشی محترم وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر:

«مطابق مقررات، دانشجویان باید با همان عنوانی که از طرق دفترچه‌های آزمون سراسری سازمان سنجش پذیرفته شده‌اند، مدارک دانش‌آموختگی خود را دریافت نمایند. لیکن با توجه به برنامه‌های درسی بازنگری

شده آن دانشگاه و عناوین جدید مصوب، چنانچه دانش‌آموختگان ذیربط موافقت کتبی خود را با تغییر عنوان رشته تحصیلی در دانشنامه پایان تحصیلات دوره کارشناسی، اعلام کنند و برنامه‌های درسی آنها متناظر با برنامه‌های جدید مصوب باشد، صدور دانشنامه کارشناسی دانش‌آموختگان با عناوین جدید و با تایید دانشگاه بلامانع است.»

دوم: مفاد ماده ۲۸ آیین‌نامه آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی و کارشناسی ابلاغیه شماره ۲/۲۴۴۷۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۴، به شرح زیر:

«معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجویان براساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر است.»

سوم: مفاد تفاهم‌نامه سه جانبه دانشگاه، مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و دفتر حوزه وزارتی وزارت آموزش و پرورش به شرح زیر:

«۱- با عنایت به مصوبات جلسات ۲۳۴ و ۲۳۵ گروه هماهنگی تربیت معلم و نامه ۱۸۰/۲۰۰۸۲۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۶ مرکز برنامه‌ریزی نیروی انسانی با اجرای برنامه درسی بازنگری شده برای ورودی‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۴ دانشگاه فرهنگیان مطابق جداول ذیل نامه (شماره ۲۰۹۵۱۱ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۶) سرپرست محترم دانشگاه فرهنگیان موافقت شد.

۲- دانشگاه فرهنگیان موظف است مطابق ابلاغیه معاون محترم آموزشی وزارت علوم به شماره ۲/۱۲۱۸۹۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۰ برای صدور دانشنامه دانشجویان فوق‌الذکر اقدام نمایند.»

ماده ۳- تطبیق واحدهای درسی رشته آموزش ابتدایی

به استناد بخشنامه شماره ۵۰۰۰۰/۱۶۴۳۶/۳۲۰ د مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۶ معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی، برنامه‌ریزی رشته آموزش ابتدایی براساس آخرین نسخه برنامه درسی آموزش ابتدایی (بازنگری مجدد سال ۱۳۹۵) انجام می‌شود. با توجه به اینکه مجموع واحدهای رشته آموزش ابتدایی در هر دو برنامه درسی بازنگری شده، ۱۵۰ واحد است، جهت تطبیق چند درس تغییر یافته در برنامه درسی بازنگری شده مجدد، براساس جدول شماره ۳ عمل شود.

جدول ۳- چگونگی تطبیق واحدهای درسی برنامه درسی آموزش ابتدایی بازننگری مجدد سال ۱۳۹۵ با بازننگری سال ۱۳۹۳

ردیف	نام درس از برنامه سال ۹۳	تعداد واحد	نام درس از برنامه سال ۹۵	تعداد واحد	توضیحات
۱	انسان در اسلام	۲	نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام	۲	در بازنگری سال ۹۵ درس «انسان در اسلام» از بخش اجباری دروس ویژه فرهنگیان حذف و به بخش اختیاری دروس معارف عمومی انتقال یافت.
۲	مبانی نظری نظام سیاسی اسلام	۲	اخلاق حرفه ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)	۱	در بازنگری سال ۹۵ درس «مبانی نظری نظام سیاسی اسلام» از بخش اجباری دروس ویژه فرهنگیان حذف شد.
	یک واحد از دروس تخصصی یا تربیتی				
۳	یک درس انتخابی	۲	آموزش و پرورش تطبیقی با تاکید بر دوره‌های تحصیلی	۲	تعداد درس انتخابی در برنامه بازنگری سال ۹۵ یک درس به ارزش ۲ واحد است.
۴	کارورزی ۱	۱	کارورزی ۱	۱	کارورزی ورودی ۹۲ بصورت کارورزی ۱ تا ۶ ارائه شده است اما برای ورودی های ۹۳ بصورت ۱ تا ۴ ارائه شده است.
۵	کارورزی ۲	۱			
۶	کارورزی ۳	۱	کارورزی ۲	۱	
۷	کارورزی ۴	۱			
۸	کارورزی ۵	۲	کارورزی ۳	۲	
۹	کارورزی ۶	۲	کارورزی ۴	۲	

ماده ۴ - تطبیق واحدهای درسی رشته های پانزده گانه ورودی های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

۱- به استناد طراحی کلان (معماری) برنامه درسی تربیت معلم، سقف کل واحدهای درسی دانشجومعلمان برای اعلام دانش آموختگی با رعایت اصول واحدهای الزامی برنامه درسی (اعم از واحدهای عمومی، تعلیم و تربیت اسلامی، کارورزی و دروس تخصصی)، ۱۵۰ واحد تعیین شده است.^۱

۲- برای این گروه از دانشجومعلمان گذراندن بخش های الزامی برنامه های درسی شامل ۲۲ واحد دروس عمومی (۱۶ واحد معارف اسلامی + ۶ واحد عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)، ۲۷ واحد الزامی اساسنامه (۱۹ واحد تعلیم و تربیت اسلامی + ۸ واحد کارورزی) و واحدهای تخصصی الزامی رشته ای برنامه های درسی بازننگری شده، در همه حال و برای همه دانشجومعلمان قطعی است.

۱- سقف واحدهای درسی در رشته آموزش زبان عربی ۱۴۵ واحد و در رشته آموزش زبان و ادبیات فارسی ۱۴۹ می باشد.

بخش A	۲۷ واحد الزامی اساسنامه (۱۹ واحد تعلیم و تربیت اسلامی + ۸ واحد کارورزی)
بخش B	۲۲ واحد دروس عمومی (۱۶ واحد معارف اسلامی + ۶ واحد عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
بخش C	دروس الزامی تخصصی برنامه درسی بازنگری شده
بخش D	دروسی که به تشخیص گروه آموزشی با دروس برنامه درسی بازنگری شده تطبیق داده می‌شوند

۳- پس از تطبیق چنانچه مجموع واحدهای گذرانده شده دانشجومعلم بیش از ۱۵۰ واحد باشد، گذراندن واحد اضافه الزامی نیست؛ مگر برای تکمیل واحدهای بخش‌های الزامی برنامه درسی بازنگری شده.

۴- پس از تطبیق چنانچه مجموع واحدهای گذرانده شده دانشجومعلم کمتر از ۱۵۰ واحد باشد (در رشته آموزش زبان عربی کمتر از ۱۴۴ واحد و در رشته آموزش زبان و ادبیات فارسی کمتر از ۱۴۸ واحد)، ارائه واحدهای باقیمانده تا سقف مذکور باید از برنامه درسی بازنگری شده صورت گیرد.

تذکرات مهم:

✓ چنانچه در برنامه درسی بازنگری شده از جدول دروس «تعلیم و تربیت اسلامی» ۱۹ واحدی، دروسی بر اساس اشتراک محتوایی از مجموعه ۱۹ واحدی حذف شده است، امکان تطبیق دروس حذف شده‌ای که گذرانده شده‌اند (با در نظر گرفتن وزن واحدی آنها) با سایر دروس جدول «تعلیم و تربیت اسلامی» وجود دارد.

✓ تطبیق دروس عمومی تنها با معادل خود از برنامه درسی قدیم امکان‌پذیر است.

✓ در همه رشته‌های پانزده‌گانه، (همه رشته‌های کارشناسی پیوسته به استثنای رشته علوم تربیتی با گرایش پیش دبستانی و دبستانی)، تطبیق دروس کارورزی تنها با دروس «تمرین دبیری» میسر است و در رشته «علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی» مشروط به آنکه در درس «مشاهده (کارورزی ۱)» زمان مقرر آموزش کارورزی یعنی چهار ساعت به ازای هر واحد لحاظ شده باشد، قابل تطبیق با درس کارورزی ۱ است.

✓ به استناد بخشنامه شماره ۱۰۳۸۰/۳۰۰/۵۰۰۰۰/د مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۱۸ معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، برای تمامی رشته‌ها در صورت ارائه دو دروس «اندیشه اسلامی ۱» و «اندیشه

اسلامی ۲» از گروه مبانی نظری اسلام جدول دروس معارف اسلامی عمومی، امکان تطبیق درس «انسان در اسلام» با درس «سیره تربیتی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) (باتوجه به مراحل و ساحت- های تربیت)» در جدول دروس تعلیم و تربیت اسلامی، میسر می‌باشد.

✓ مبانی تعیین نوع تطبیق دروس، جداول راهنمای تطبیق پیوست است. در این راهنماها پیش بینی لازم برای پوشش دادن به همه واحدهای درسی گذرانده شده دانشجومعلم، به عمل آمده است. تطبیق واحدهای درسی از طریق سامانه گلستان انجام خواهد شد.

ماده ۵- تطبیق واحدهای درسی رشته‌های پانزده‌گانه ورودی‌های ۱۳۹۴

برای آن دسته از دانشجومعلم ورودی‌های ۱۳۹۴ دوره کارشناسی پیوسته که با عنوان برنامه‌های درسی مصوب قدیم پذیرش شده‌اند و مطابق با بخشنامه شماره ۵۰۰۰۰/۸۷۸۹/۳۰۰ د مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۲۱ برنامه‌ریزی دروس آنها براساس برنامه‌های درسی بازنگری انجام شده است، معادلسازی دروس ارائه شده از برنامه درسی قدیم مطابق با جداول راهنمای تطبیق پیوست انجام گردد.